

En rapport från Länsförsäkringar

Pensionslösa småföretag – morgondagens fattigpensionärer

Innehåll

Bristande kunskap om tjänstepension	3
Var tredje småföretag saknar tjänstepension	4
Små företag i storstadsregionerna sämst på tjänstepension	5
Stora skillnader i tjänstepension mellan olika branscher	6
Få vet hur mycket de får avsatt till tjänstepension	7
Andelen småföretag som saknar tjänstepension ökar	8
Skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen	9
Om statistiken och undersökningen	10
Vill du veta mer	12

Fakta: Tjänstepension

Tjänstepension eller avtalspension är ett komplement till den allmänna pensionen, premiepensionen och det privata pensionssparandet och kan uppgå till så mycket som hälften av den totala pensionen. Ett företag kan få avdrag med 35 procent av den anställdes lön, dock max 10 prisbasbelopp för att göra avsättningar till tjänstepension. Företag med kollektivavtal sätter av till avtalspension enligt avtalet medan företag utan kollektivavtal behöver handla upp tjänstepension privat för sig själv och sina anställda.

Bristande kunskap om tjänstepension

Det är många som inte har en tjänstepension idag och som därmed riskerar att bli morgondagens fattigpensionärer.

En växande andel av de nya jobben skapas i små och medelstora företag. Idag arbetar cirka en miljon svenskar i småföretag och så ser det ut att vara även i framtiden.

En stor del av de nya jobb tillfällena skapas i branscher där det inte är självklart att ha kollektivavtal. Cirka 60-70 procent av Sveriges småföretag med upp till 20 anställda saknar kollektivavtal¹ och behöver en annan typ av tjänstepensionslösning. Den del av den framtida pensionen som en tjänstepension kommer bidra till kan vara så stor som hälften av den totala pensionen.

Sedan mitten av 1990-talet har omfattningen av det allmänna trygghetssystemet minskat. Det har bland annat skett genom ändrat pensionssystem och förändringar i sjukförsäkringen. Det har lett till att den ekonomiska tryggheten man får via

anställningen blir en allt större och viktigare del av helheten.

Det är många som inte har en tjänstepension idag och som därmed riskerar att bli morgondagens fattigpensionärer. Så många som var tredje småföretag saknar tjänstepension för sig själv eller sina anställda och den största andelen finns i storstadsregionerna. Skillnaden är stor mellan olika branscher och en oroande trend är att andelen småföretag som sätter av till tjänstepension minskar. Vi ser därför ett behov av att vi i branschen måste agera genom att öka kunskapen kring ett ämne som handlar om huruvida en stor andel av Sveriges befolkning ska bli fattigpensionärer eller inte.

Stockholm juni 2016

Tia Holgersson

¹ Företagarna - Småföretagen och kollektivavtalen 2011 och Länsförsäkringars egen undersökning bland småföretagare våren 2016

Var tredje småföretag saknar tjänstepension

Små och medelstora företag saknar oftare tjänstepension än större företag trots att de flesta nya jobb skapas i de här företagen.

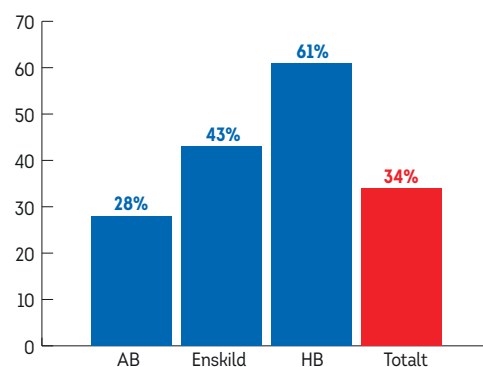
Vart tredje företag med upp till 20 anställda sätter inte av pengar till tjänstepension för ägare eller anställda. Trots att hela fyra av fem nya jobb² skapas i de små och medelstora företagen kan dessa företagare och deras anställda ofta vara sämre skyddade än anställda i större företag.

”Många företagare upplever att pensionsfrågorna är svåra och krångliga. Jag förstår att en småföretagare har mycket annat att tänka på och att tiden går till att sköta verksamheten, men hur företaget agerar i tjänstepensionsfrågan får konsekvenser både för samhället och för den småföretagare som inte tar tag i sin situation.”

Bland handelsbolagen är det 61 procent som inte gör pensionsavsättningar, bland de enskilda firmorna 43 procent och bland aktiebolagen 28 procent.

”Om man arbetar länge utan att spara i tjänstepension kan man när det är dags att sluta arbeta få väsentligt lägre pension. Många riskerar även ett betydligt sämre skydd vid långvarig sjukdom, olycksfall och dödsfall. Det är därför viktigt att försöka skaffa sig hela bilden av vad ausaknad av tjänstepension kan betyda för framtiden.”

Hur stort företaget är påverkar. I aktiebolagen med 1-5 anställda saknar 31 procent avsättningar jämfört med 7 procent i aktiebolagen med 6-20 anställda.

Andelen företag med upp till 20 anställda som saknar avsättningar till tjänstepension

1 av 3
småföretag sparar **inte**
till tjänstepension

Hur ser det ut där **du** jobbar?

Små företag i storstadsregionerna sämst på tjänstepension

Småföretagare i storstadsregionerna är sämst i landet på att göra avsättningar till tjänstepension, både till sig själva och till sina anställda.

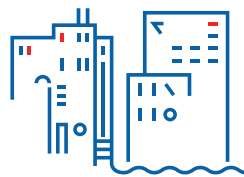
Värst är det i Stockholm där hela 44 procent av småföretagen saknar avsättningar. I Skåne län saknar 37 procent och i Göteborg och Bohuslän 35 procent. Det kan jämföras med Norrbottens län där 21 procent av småföretagen inte gör pensionsavsättningar.

Mer än hälften av alla små företag som har personalkostnader finns i storstadslänen. Bara i Stockholmsregionen gör det här att drygt 40 000 företag i den storleksskassen saknar sparande i tjänstepension. I Skåne och i Göteborgsområdet handlar det om cirka 25 000 små företag.

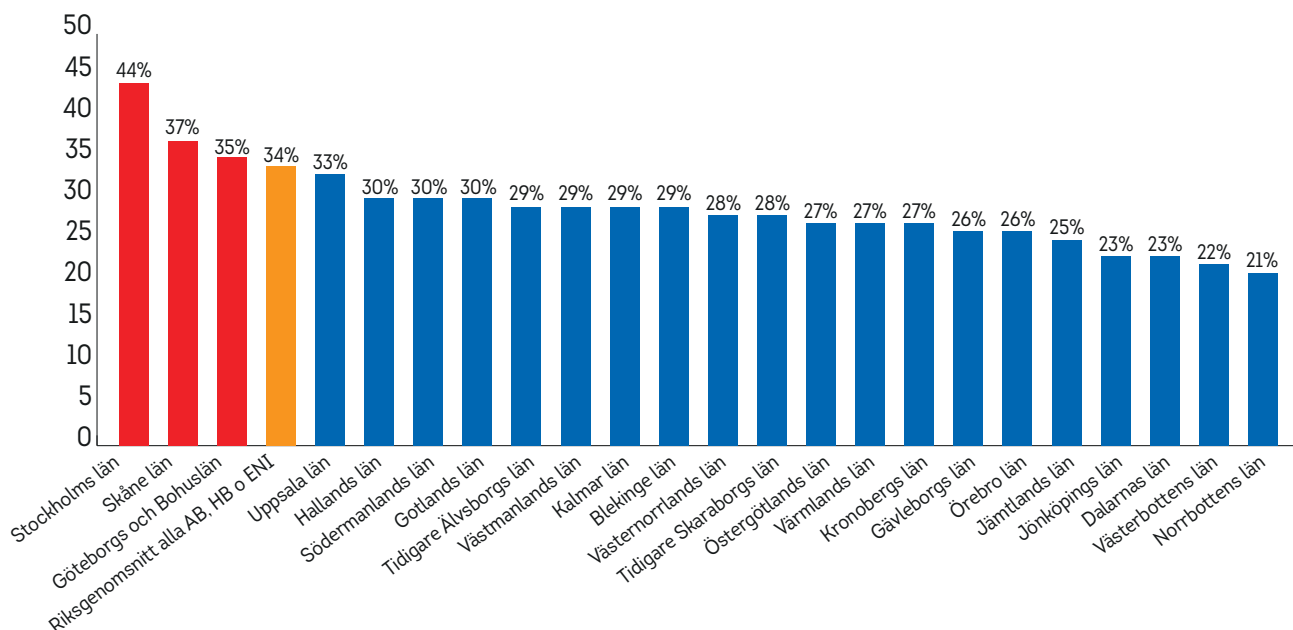
”Företagare som inte skaffar en tjänstepensionslösning får mycket lägre pension än den genomsnittlige löntagaren. Utan tjänstepension eller eget sparande kan pensionen hamna på cirka hälften av lönen för den som tjänar upp till 37 000 kronor.”

Många 08:or får leva på halva lönen

Småföretag i storstadsområden sätter mer sällan av till tjänstepension än i övriga landet. Så här stor andel småföretag saknar tjänstepension i:

Stockholmsområdet	44 %
Skåne	37 %
Göteborgsregionen	35 %

Andel småföretag med upp till 20 anställda som saknar avsättning till tjänstepensionen. Uppdelat på län.

Stora skillnader i tjänstepension mellan olika branscher

Skillnaden är stor mellan olika branscher när det gäller att sätta av till tjänstepension. Störst andel företag finns inom hotell- och restaurangbranschen.

Störst andel som saknar tjänstepension finns bland aktiebolagen med färre än fem anställda i hotell- och restaurangbranschen (43 procent). Andra stora branscher i den här storleksklassen och som ofta står utan tjänstepension är it (39 procent) och tjänsteföretag (36 procent).

Hotell- och restaurangbranschen hamnar lägst även bland större aktiebolag med 6 till 20 anställda, där 19 procent av aktiebolagen saknar avsättningar. Bland it-företagen i den här storleksklassen saknar 9 procent avsättningar.

”Många inom serviceyrken är unga människor som jobbar intensiva och korta perioder för att sedan byta arbetsplats, bransch eller gå på tillfällig ledighet. Det är lätt att prioritera bort tjänstepensionen i ett sådant läge men faktum är att den blir allt viktigare. Tjänstepensionen är en stor del av den framtida pensionen för dagens unga.”

I genomsnitt saknar 28 procent av aktiebolagen med upp till 20 anställda sparande till tjänstepension för ägare eller anställda. I hotell- och restaurangbranschen saknar 34 procent tjänstepension, bland tjänsteföretagen 35 procent och bland it-företagen saknar 36 procent tjänstepension.

”Jag tycker att det är oroande siffror med tanke på att de flesta jobb möjligheter idag skapas i de små företagen och ofta i växande branscher som it. Även om det är tufft för små företag kan man starta med försäkringsskyddet och sedan börja sätta av lite till tjänstepensionen. Företagare som inte skaffar tjänstepensionslösning till sig själva och sina anställda får mycket lägre pension och sämre försäkringsskydd än den genomsnittlige löntagaren.”

Storbranscherna med **högst risk!**

Så här många småföretag saknar tjänstepension inom:

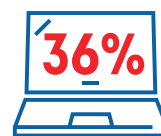
Hotell & restaurang

Tjänsteföretag

It & kommunikation

Andel småföretag som saknar avsättning till tjänstepension i några branscher.

Få vet hur mycket de får avsatt till tjänstepension

Kunskapen om hur mycket som sätts av till tjänstepensionen är sämre i de mindre företagen. Mer än hälften av de anställda vet inte vad vad deras arbetsgivare sätter av.

I genomsnitt sätter småföretagen av 5 procent till sina anställdas tjänstepension. Men okunskapen bland de anställda är omfattande om hur stora avsättningarna är. Så många som 2 av 3 som jobbar i småföretag vet inte hur mycket av lönen som arbetsgivaren sätter av till deras tjänstepension.

Okunskapen är störst i företagen med fem till nio anställda där 73 procent inte känner till hur mycket som sätts av till tjänstepension.

” Jag gissar att de flesta har rätt bra koll på hur mycket de har i lön och andra anställningsvillkor. Att kunskapen är så här låg om den kanske viktigaste anställningsförmånen är inte förvånande men samtidigt lite oroande. Om jag fick önska borde alla lägga lika mycket kraft och tid på pensionsfrågan som på själva löneförhandlingen. Pensionen är den framtida lönen och det du ska leva av som pensionär.”

Vet du hur stora avsättningarna till din tjänstepension är?

	Ja	Nej	Vet ej
Riksgenomsnitt - anställda i företag med upp till 20 anställda	34%	55%	11%
Anställda i företag med 0-4 anställda	40%	49%	11%
Anställda i företag med 5-9 anställda	27%	62%	11%
Anställda i företag med 10-20 anställda	34%	54%	12%

Bas: Anställda i företag utan kollektivavtal som får avsättning till tjänstepension.

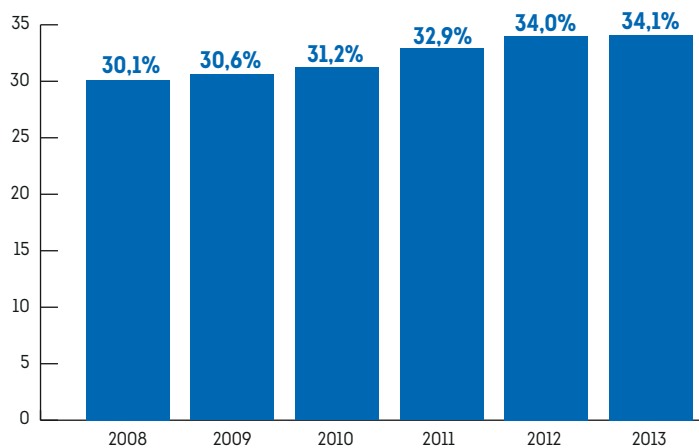
Genomsnittspersonen får **5 %** av lönen i tjänstepension. Tjänar du **30 000** i månaden blir det **18 000** kronor om året. Du går väl inte miste om det?

Andelen småföretag som saknar tjänstepension ökar

Statistiken visar att trenden är negativ – andelen aktiebolag och enskilda firmor som saknar tjänstepension har ökat varje år sedan 2008.

Andelen aktiebolag som saknar avsättning till tjänstepensionen har ökat från 24 procent till 28 procent från 2008 till 2013. Enskilda firmor uppvisar en liknande trend där andelen företag som saknar avsättning ökat från 37 procent till 43 procent.

” Det är en nedåtgående trend som oroar. Förutom en låg pension riskerar många även ett betydligt sämre skydd vid långvarig sjukdom, olycksfall och dödsfall. Här har vi i försäkringsbranschen tillsammans med småföretagarna och myndigheterna ett gemensamt ansvar att fylla eventuella kunskapsluckor.”

Andel företag (AB; HB och ENI) med upp till 20 anställda som saknar tjänstepensionsavsättningar 2008-2013.

Total andel företag med upp till 20 anställda som saknar avsättning till tjänstepension. Utveckling över tid.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
AB	24 %	24 %	24 %	26 %	28 %	28 %
HB	61 %	61 %	61 %	62 %	63 %	61 %
ENI	37 %	38 %	39 %	41 %	43 %	43 %

Andel AB, HB och enskilda firmor som saknar avsättning till tjänstepension.

Skäl till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen

Inget behov, svag ekonomi eller bristande ork är de vanligaste anledningarna till att småföretagare inte tar tag i tjänstepensionen.

Var tredje småföretagare som saknar avsättning till tjänstepensionen ser inte behovet av att ordna tjänstepension. Det finns flera anledningar till att småföretagare inte har tjänstepension för sig själv eller erbjuder sina anställda det. 28 procent uppger att de inte har råd medan 29 procent menar att de tycker att det är för svårt, inte tänker på att det finns eller inte orkar ta tag i det.

”När vi frågade småföretagare om varför de inte sätter av till tjänstepension till sig själv eller sina anställda uppger nästan var tredje att ämnet är för krångligt, att man inte orkat eller inte ens tänkt på att det finns.”

Småföretagare och anställda som saknar tjänstepension är en utsatt grupp när de går i pension. Den som inte har tjänstepension kan få leva på den allmänna pensionen och premiepensionen och det kan betyda ungefär halva den lön man hade under yrkeslivet.

”De som jobbat i småföretag där de inte haft tjänstepension kan få en tuff tid som pensionärer. Många missar även skydd vid långvarig sjukdom och olycksfall. Vår statistik visar att mer än 100 000 småföretag inte sätter av till tjänstepension. Om vi antar att det i snitt är tre personer anställda i varje företag så är det mer än 300 000 personer som kommer få en låg pension och ett bristfälligt skydd vid sjukdom.”

Varför har du inte satt av till tjänstepension?

Ser inget behov	30 %
Har inte råd	28 %
Inte orkat ta tag i tjänstepension	13 %
Inte hunnit/planerar att ta tag i det senare	12 %
Tar redan ut pension	12 %
Inte tänkt på/visste inte att det fanns	10 %
Det är för svårt att sätta sig in i	6 %

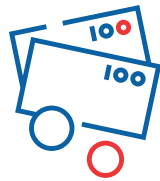
Bas: Småföretag med 20 anställda som saknar tjänstepension

Om statistiken och undersökningen

Länsförsäkringar har med hjälp av konsultföretaget Arkwright bearbetat statistik om småföretag inhämtad från SCB. För att komma med i statistiken sattes en gräns på minst 100 000 kronor i personalkostnader för aktiebolag och handelsbolag. För enskilda firmor krävdes att de hade 100 000 kronor i överskott av aktiv näringsverksamhet.

Som komplement genomförde vi även en undersökning bland 1 000 småföretag och med lika många anställda i företag med upp till 20 anställda. Intervjuerna genomfördes med hjälp av webbintervjuer av PFM Research på uppdrag av Länsförsäkringar.

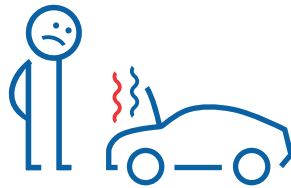
Utan tjänstepension riskerar du att i framtiden **INTE**

- **ha råd** att gå till tandläkaren när **värken** kommer

- **kunna reparera** bilen

- **eller ha råd** att unna dig en god lördagsmiddag

Tips och råd till småföretagare eller anställda i småföretag

- När du får nytt jobb – ställ frågan om det finns tjänstepension och sjukförsäkring.
- För egenföretagare gäller det att ta in avsättningen i företagets lönsamhetskalkyl. För dig själv och om du har anställda även för dem.
- Du som har ett nystartat företag kan överväga att enbart se till att ordna med trygghetsbitarna – sjuk- och olycksfallsförsäkring – under första året.
- Om du kan, ta ordentlig lön – helst minst 7,5 basbelopp (332 250 kronor 2016). Det är viktigt eftersom både allmän sjukförsäkring och allmän pension baseras på inkomsten.
- Gå in på minpension.se för att se hur det ser ut för just dig.
- Ta hjälp av en rådgivare om du inte hinner eller tycker det är svårt.

Vill du veta mer?

För ytterligare information kontakta:
Tua Holgersson, vd Länsförsäkringar Fondliv
Telefon: 070- 566 0383
E-post: tua.holgersson@lansforsakringar.se

Presskontakt Länsförsäkringar
Telefon: 08-588 418 50
E-post: press@lansforsakringar.se

Bryt trenden.

Stella

Hej Daniel! 🤔☀️
Har du hört att **över 100 000** småföretagare missar att sätta av till tjänstepension åt sig och sina medarbetare - och att de blir allt fler? Har du koll på hur det ser ut för dig?

Daniel

Haha ingen aning. 😊🤔 Spelar roll?

Stella

Jo men du har väl också en lön på **30 000** i månaden? Det blir tydligen **4 200 mindre/månad** i pension om du inte har en tjänstepension. Sjukt... Glad att jag har! 😊📄

Daniel

Galet. Jag måste kolla med min chef imorgon.

Se till att du får
tjänstepension!